

VY_32_INOVACE_119_VV9

KUBISMUS

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kubismus

Kubismus je *umělecká směr*, která se zrodil v **Paříži** na *počátku 20. století*. I když trval jen krátce (od roku 1907 do první světové války), ovlivnil malířství v celé Evropě na několik desetiletí. Zasáhl také sochařství, architekturu a užité umění.

Podle mínění dobové kritiky dávali kubisté všemu hranatý tvar krychle; cube = francouzsky krychle. Toto použití bylo myšleno hanlivě. Později byl termín přijat, ačkoli se jeho zakladatelům nelíbil.

Kubismus se nápadně odlišoval od dosavadních představ o výtvarném ztvárnění skutečnosti. Umělci se snažili o nové postizení tvarového řádu věcí v prostoru. Hledali zákonitou a přesnou malbu, zkoumali geometrický základ přírody. Přirozené *tvary rozkládali* na dílčí pohledy z různých stran *a ty sestavovali v nové celky*. Umělec předmět nezobrazuje jen z jednoho úhlu, ale z mnoha úhlů současně.

Juan Gris: Zátíší

J. Gris: Portrét Picassa

Georges Braque: Kytarista

Kubismus se snažil počítat i se čtvrtou dimenzí (ovlivněno A. Einsteinem) a s nekonečnem. Proto kubismus musel řešit nové problémy perspektivy a vytvářel nové prostorové vztahy mezi předměty.

První impulsy, kterými byl kubismus ovlivněn, můžeme vysledovat kolem roku 1906 u děl, která během svých studií v **Paříži** vytvářeli **Georges Braque** (Francouz) a **Pablo Picasso** (Španěl). Zpočátku byla jejich tvorba na sobě nezávislá, oba *ovlivnil Paul Cézanne* a *africké domorodé umění*. Roku 1907 začali pracovat společně a zůstali spolu až do vypuknutí první světové války (1914).

„Kubismus“ jako první použil francouzský kritik umění v roce 1908 . Kubistické hnutí se i díky podpoře jednoho významného galeristy_ rychle rozšířilo a po roce 1910 lze mluvit o *kubistické škole*.

Podle tvorby dělíme kubismus na:

1. **Pre-cubismus (1906 – 1909)** – v toto období zahájili kubisté Georges Braque a Pablo Picasso. Období kdy kubismus vznikal, díla jsou ovlivněna předchozími malířskými trendy, dochází k objevování kubistické perspektivy. (např. Pablo Picasso - *Ženský akt*). Postupně jsou zobrazované předměty omezovány na základní geometrické tvary, z barev se používaly pouze odstíny šedé a hnědé barvy.
2. **Analytický kubismus (1909 – 1912)** – v tomto období kubismus nebyl abstraktním uměním, barva se stále téměř nepoužívala. Dochází k částečné abstrakci tzn. zobrazované předměty jsou nahrazovány jinými podobnými předměty. *Zobrazovaný předmět je rozložen* na jednotlivé geometrické tvary, které jsou pak zobrazeny neperspektivně vedle sebe.
3. **Syntetický kubismus (též vrcholný) (1912 – 1914)** – v této fázi se kubismus přiblížil abstrakci, nicméně je pro něj stále důležitý zobrazovaný předmět, který je *skládán z linií a ploch*. Objevuje se koláž a s ní i barva.
4. **Orfismus** – toto období dospělo k úplné abstrakci, využívá barvy. V tomto období již umělci nenapodobují ani se nijak nesnaží rozkládat či znovu skládat reálný předmět, tím se vlastně jednotlivé malířské prvky staly zcela nezávislé na realitě.
5. Po roce 1923 došlo k dalšímu rozvoji kubismu, ale již nešlo o čistý kubismus, ale kubismus něčím ovlivněný, např. **imaginativní kubismus** je ovlivněn *surrealismem*.

Kubismus tedy prošel několika vývojovými stádii: krystalickým, rozkladným a skladebným (analytický a syntetický kubismus). **Barva** byla **zpočátku** pro kubisty *vedlejší - důležité* pro ně bylo jen **zobrazování tvarů**. Nezájem o barvu však byl **později** vystřídán **pestrou barevností obrazů**. Kubisté obohatili výtvarné umění o nové, svébytné zobrazení věcí i figur, jejich obrazy se samy stávají novou skutečností.

kubistická lampa od Emila Králíčka
(na Můstku v Praze)

skulptura Picassa

Dům u Černé Matky Boží

Výtvarné umění

Světové malířství: Georges Braque, Robert Delaunay, Fernand Léger (Francouzi)
Pablo Picasso, Juan Gris (Španělé)

České malířství: Emil Filla, Josef Čapek, Otakar Kubín, Bohumil Kubišta, Antonín Procházka,
Václav Špála

TEST /// KUBISMUS ///

Kdy a kde se zrodil kubismus? _____ Je to umělecký sloh nebo směr?

Napiš zakladatele kubismu: _____

Z jakého slova vznikl název KUBISMUS? _____ Jak se odlišoval jejich pohled na umělecké zobrazování skutečnosti? _____

Kubismus dělíme na několik etap. Znáš některé z nich?

Znáš některé kubistické malíře? _____

Byla pro malíře důležitá barva? _____

Ovlivnilo kubistické malířství i jiné umělecké obory? Pokud ano, které? _____

_____ Znáš české kubistické skvosty?

TV()RBA:

...Georges Braque- spoluzakladatel kubismu začleňoval do obrazů prvky koláže (lepení útržků papírů, novin) v kombinaci s malbou. Jeho obrazy mají tlumené tóny barev.

Zkus na základě vylosovaných útržků nahodile položených na výkresu vytvořit obraz. Ústřížky nalep, dokreslit či domaluj chybějící části a propoj vše v jednu kompozici tak, aby vše dokonale splynulo v jeden celek. Důležité je, nechat se inspirovat kombinací ústřížků a umět dobře namíchat barvy!! ☺

Architektura

U některých architektů došlo k velmi výraznému ovlivnění kubismem, jejich stavby samozřejmě musely být především funkční, proto nelze hovořit o čistém kubismu. Architekti tvořící pod vlivem kubismu vytvářeli velmi zvláštní díla, která působí velice silným dojmem.

Architekti: Antoni Gaudí (Španěl), Josef Gočár – Dům U Černé Matky Boží v Praze,

Josef Chochol, Pavel Janák, Otakar

Novotný
Vila stavitele Bedřicha Kovařovice
v Praze pod Vyšehradem od Josefa
Chochola, zahradní průčelí

Kubistický dům na rohu Přemyslovy a
Neklanovy ulice

Vila stavitele Bedřicha Kovařovice od Josefa Chochola
(V Libušině ulici v Praze na Vyšehradě, uliční průčelí)

Učitelské domy v Praze,
architekt: Otakar Novotný

.....

Kubismus měl velký dopad na umělce prvních desetiletí 20. století a tím ovlivnil (ať přímo či nepřímo) vývoji nových uměleckých stylů (futurismus, konstruktivismus a expresionismus). V některých lokalitách získal charakter uměleckého slohu (např. v Čechách a na Moravě).

Literatura

Kubismus literaturu příliš neoslovil, proto vzniklo velmi málo děl spojených s tímto hnutím. Pro kubistické básně není rozhodující význam ani melodičnost, ale obraz, proto jsou básně kubistů netradiční z hlediska svého tvaru (často tvořily z písmen obrazce, které byly ve vztahu k dané básni). Důraz byl kladen na dynamiku a fantasi. Oblíbeným básnickým prostředkem se stala tzv. volná asociace představ, pomocí níž chtěli vyjádřit jakési „nads skutečno“.

Guillaume Apollinaire, Jean Cocteau, Max Jacob, Pierre Reverdy, Andre Salamon,
Gertrude Steinová

Odkazy k obrázkům a použítá literatura:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/17/Praha%2C_M%C5%AFstek%2C_kubistick%C3%A1_lampa.jpg/220px-

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/f/f2/Praha%2C_M%C5%AFstek%2C_kubistick%C3%A1_lampa.jpghttp://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/f/f2/Cubist_house_prague.jpg/220px-

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/08/U%C4%8Ditelsk%C3%A9_domy_-_ul._Eli%C5%A1ky_Kr%C3%A1snohorsk%C3%A9_v_Praze.jpg/220px-U%C4%8Ditelsk%C3%A9_domy_-_ul._Eli%C5%A1ky_Kr%C3%A1snohorsk%C3%A9_v_Praze.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/d3/Praha%2C_Vy%C5%A1ehrad_-_P%C5%99emyslova%2C_Neklanova_494.jpg/170px-Praha%2C_Vy%C5%A1ehrad_-_P%C5%99emyslova%2C_Neklanova_494.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/1c/Praha%2C_V%C3%BDto%C5%88%2C_kubistick%C3%A1_vila.jpg/220px-Praha%2C_V%C3%BDto%C5%88%2C_kubistick%C3%A1_vila.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/4/4d/Juan_Gris_004.jpg/220px-Juan_Gris_004.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/8/81/JuanGris.Portrait_of_Picasso.jpg/220px-JuanGris.Portrait_of_Picasso.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/05/2004-09-07_1800x2400_chicago_picasso.jpg/170px-2004-09-07_1800x2400_chicago_picasso.jpg

http://t1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcT1ZsmPL5vwCB6ktdWDpgBc68OvcxEVLV3F3wSfhH6rj53mP_ouWQ

<http://t1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSVioWdrqnfO3zZ3NqL6Zy6hLVSkDneD142PxmPHtnAcNsxVdbdng>

<http://t1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQF3eprXo2KsD9ZGXWSH6j50tHg3EyWoxSv4q7DPKJqXQet3QID>

<http://www.nekultura.cz/images/2009/vytvarne-umeni/dum-u-cerne-matky-bozi.jpg>

Kubismus – wikipedie

Výtvarník, Langerová Marie, Zhoř Igor, Mladá fronta, Praha 1988